Rezultatele elevilor arădeni la Evaluarea Națională și Bacalaureat — sinteză pentru presă

Pe scurt

Rezultatul unui elev la Bacalaureat se anunță, în mare parte, încă de la Evaluarea Națională: elevii care au avut sub 5 la EN au promovat BAC-ul în proporție de 17-23%, față de 81-86% pentru cei care au avut peste 5. De aceea, rata de promovare la BAC trebuie citită împreună cu tot parcursul unei generații, nu separat.

- **Evaluarea Națională, 2020-2026.** Media județului a rămas între 6,10 și 6,50, fără o tendință clară. Diferența dintre școlile din mediul urban și cele din mediul rural a crescut de la 1,07 la 1,30 puncte.
- **Bacalaureat, 2024-2026.** Rata de promovare a scăzut de la 74,0% la 67,3%. Scăderea a fost de două ori mai mare în liceele din afara municipiului Arad (−10,0 puncte procentuale) decât în municipiu (−5,1).
- **Legătura EN-BAC.** Pe trei generații urmărite individual, rezultatul de la EN și cel de la BAC al aceluiași elev sunt strâns legate (coeficient de corelație 0,65-0,69), iar legătura este stabilă de la o generație la alta.
- **Comparația cu două județe cu promovabilitate ridicată.** Aradul a orientat în 2022 mai mulți elevi spre liceul tehnologic (35% din clasele a IX-a) și mai puțini spre învățământul profesional (18%) decât județele X și Y. Acest lucru explică aproximativ 40% din diferența de promovabilitate față de X; restul vine din rezultatele mai slabe pe fiecare filieră.
- **Notele din catalog și examenul.** La EN, media obținută la examen este sub media clasei cu 0,65 puncte la limba română și 0,88 la matematică. Diferența e de circa trei ori mai mare în afara municipiului decât în municipiu.
- **La BAC, imaginea e mai nuanțată.** În municipiu, examenul confirmă sau depășește notele din catalog; în restul județului rămâne sub ele cu 0,8-1 punct. În liceele tehnologice, doar 57% dintre elevii înmatriculați în anul terminal s-au înscris la examen.

Ce s-a analizat

Studiul are două faze, construite una pe cealaltă. Prima folosește exclusiv rezultatele oficiale ale examenelor; a doua adaugă date raportate de școli despre fiecare clasă.

	Faza 1	Faza 2
Întrebarea	Cum au evoluat rezultatele și cât de bine anunță EN rezultatul de la BAC?	Cât de aproape sunt notele din catalog de rezultatul la examen?
Perioada	EN 2020-2026 (7 sesiuni), BAC 2024-2026 (3 sesiuni), trei generații urmărite de la EN la BAC	Anii școlari 2023-2024, 2024-2025, 2025-2026
Date	Rezultatele oficiale ale examenelor, pe unități de învățământ; pentru legătura EN-BAC, aceiași elevi regăsiți în ambele examene, apoi anonimizați	Media clasei la disciplina de examen și media obținută de clasă la examen,

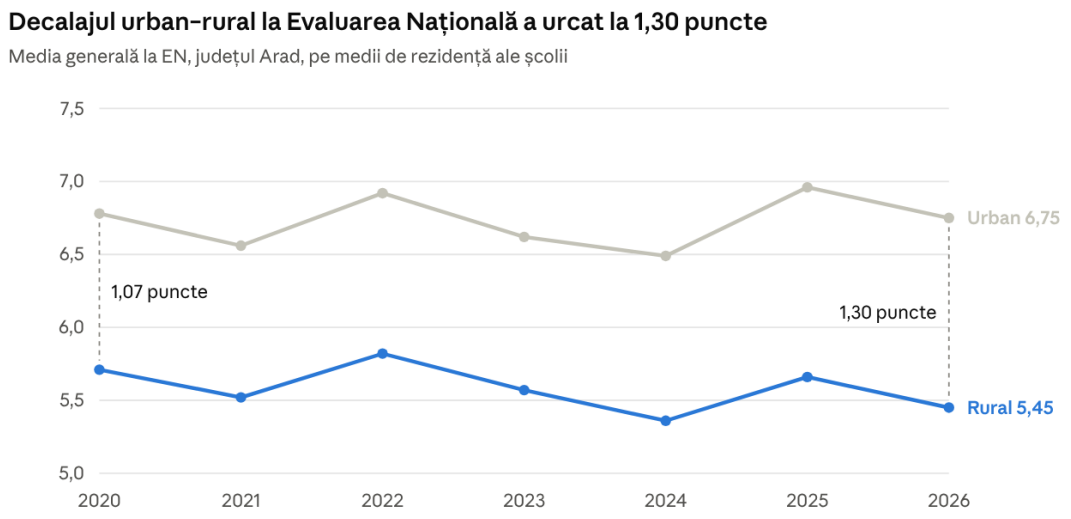
	Faza 1	Faza 2
		raportate de școli printr-un formular comun
Volum	Circa 3.000 de elevi evaluați la EN și 2.000-2.700 de candidați prezenți la BAC în fiecare an; 6.190 de elevi urmăriți individual de la EN la BAC	1.154 de clase a VIII-a din 106 unități (EN); 662 de clase din 37 de licee (BAC)
Prezentată directorilor	Septembrie 2026	5 noiembrie 2026

Materialul cuprinde și o comparație cu două județe cu promovabilitate ridicată, notate X și Y. Comparația se bazează pe rezultatele oficiale ale BAC 2026 pe filiere și pe planurile de școlarizare pentru clasa a IX-a din 2022-2023.

Faza 1: Evaluarea Națională, 2020-2026

Rezultatele la Evaluarea Națională au fost relativ stabile în ultimii șapte ani, dar diferența dintre școlile din mediul urban și cele din mediul rural a crescut. În 2026 au fost evaluați 3.045 de elevi din 107 unități (3.245 în 2020), iar media județului a fost 6,25 (6,39 în 2020).

Media județului a oscilat între 6,10 (2024) și 6,50 (2022), fără o creștere sau o scădere susținută. Ponderea elevilor cu media cel puțin 5 a variat între 69,5% (2024) și 78,2% (2022); în 2026 a fost 73,3%. Evaluarea Națională nu are un prag oficial de promovare, deci acest procent este doar un reper.

Rezultatele oficiale EN 2020-2026, pe unități de învățământ; prelucrare ISJ Arad

Până în 2024, diferența dintre urban și rural a stat între 1,04 și 1,13 puncte. Saltul la 1,30 din 2025 și 2026 vine din mediul rural, unde media a coborât la 5,45 în 2026, în timp ce media din urban a rămas practic aceeași.

Disciplina	2020	2023	2026	Ce s-a schimbat
Limba română	6,98	6,28	6,52	Scădere de 0,46 puncte în șapte ani
Matematică	5,75	6,16	5,95	Creștere ușoară, de 0,20 puncte

Disciplina	2020	2023	2026	Ce s-a schimbat
Limba maternă (maghiară, germană, slovacă)	7,34	6,60	6,89	190 de elevi în 2026, din 13 unități

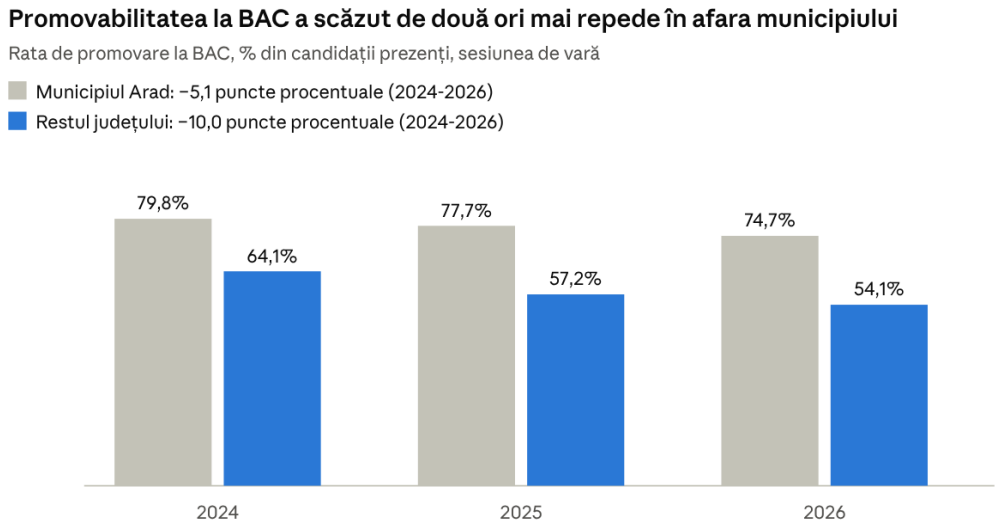
Matematica rămâne în fiecare an disciplina cu media mai mică, dar distanța față de limba română s-a redus: de la 1,23 puncte în 2020 la 0,57 în 2026.

Dintre cele 113 unități cu elevi evaluați în perioada analizată, 97 au avut elevi în fiecare an. Cele mai mari scăderi, între 1,4 și 2,6 puncte în șapte ani, au fost în școli gimnaziale mici din mediul rural, cu 9-20 de elevi evaluați pe an. Șapte unități au o medie pe cei șapte ani sub 5; și acestea sunt în cea mai mare parte școli mici.

Faza 1: Bacalaureatul, 2024-2026

Rata de promovare la Bacalaureat a scăzut în fiecare dintre ultimele trei sesiuni: de la 74,0% în 2024 la 70,6% în 2025 și 67,3% în 2026, raportat la candidații prezenți. În sesiunea de vară 2026 s-au înscris 2.765 de candidați; s-au prezentat 2.605, dintre care au promovat 1.753. Absenții au crescut de la 119 în 2024 la 160 în 2026.

Media generală a celor care au promovat a rămas aproape constantă (8,02 în 2024, 7,93 în 2026). Media la limba română, probă comună tuturor candidaților, a scăzut însă de la 7,06 la 6,69. A scăzut deci numărul celor care ating pragul de promovare, nu nivelul celor care promovează.

Rezultatele oficiale BAC 2024-2026, sesiunea de vară, pe licee; prelucrare ISJ Arad

Cele mai scăzute rezultate se concentrează în liceele tehnologice: cele șapte licee cu cea mai mică promovabilitate în 2026, toate sub 35%, sunt licee tehnologice, majoritatea din orașe mici sau din mediul rural. Diferențele se văd și pe probe.

Proba	Candidați 2026	Media 2024	Media 2025	Media 2026
C – Matematică, filiera tehnologică	915	5,70	5,27	5,22
C – Istorie	874	7,29	7,21	7,43

Proba	Candidați 2026	Media 2024	Media 2025	Media 2026
C – Matematică, mate-info	463	7,59	7,17	7,12
C – Matematică, științele naturii	346	7,55	7,13	7,19
D – Geografie	954	7,68	7,87	7,51
D – Anatomie și fiziologie umană	591	7,83	7,01	7,49
D – Logică, argumentare și comunicare	327	8,64	8,54	8,34
D – Biologie vegetală și animală	309	4,72	4,88	4,54

Matematica pentru filiera tehnologică este proba C cu cei mai mulți candidați din județ și are media cea mai mică. La proba D, biologia vegetală și animală a avut media sub 5 în toți cei trei ani. Proba D se alege de către candidat, iar proba C depinde de profil, deci mediile nu se compară între ele, ci fiecare cu ea însăși de la un an la altul.

Faza 1: de la Evaluarea Națională la Bacalaureat, elev cu elev

Trei generații au fost urmărite individual, de la EN până la BAC-ul de patru ani mai târziu. Peste 92% dintre candidații la BAC din fiecare generație au putut fi regăsiți în rezultatele lor de la EN. După potrivire, datele au fost anonimizate; analiza nu lucrează cu nume.

Generația	Elevi urmăriți	Promovare BAC, cu medie EN peste 5	Promovare BAC, cu medie EN sub 5	Corelația EN-BAC (media generală)
EN 2022 → BAC 2026	2.260	81,1%	16,7%	0,69
EN 2021 → BAC 2025	1.653	85,4%	22,8%	0,67
EN 2020 → BAC 2024	2.277	86,1%	21,8%	0,65

Elevii cu media peste 5 la EN promovează BAC-ul de 3,7 până la 4,9 ori mai des decât cei cu media sub 5. Tiparul se repetă la nota de la limba română. La matematică, diferența e mai mică (de 1,9-2,7 ori): un rezultat slab la matematică la EN e urmat mai des de promovarea BAC-ului.

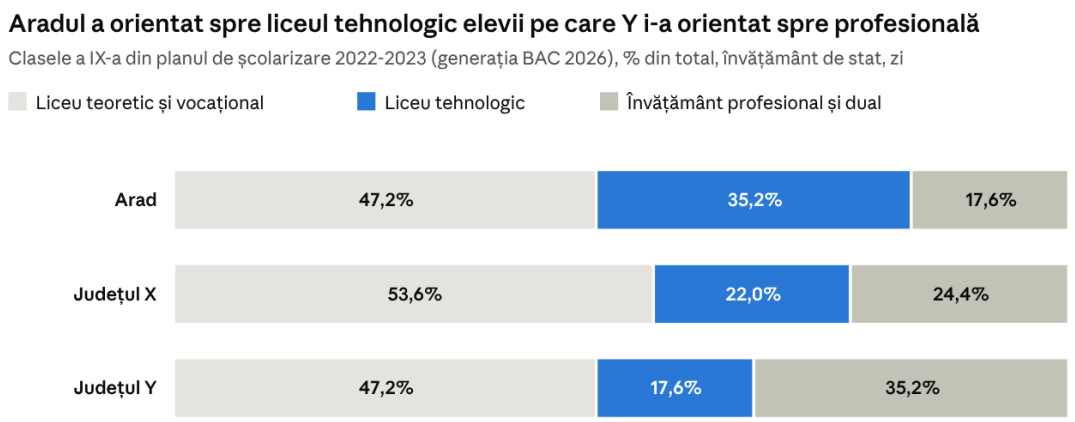
Concluzia practică este că o mare parte din rezultatul de la BAC se decide înainte de liceu. Rata de promovare a unui liceu sau a unui județ reflectă și nivelul cu care elevii au intrat în clasa a IX-a, nu doar munca din cei patru ani de liceu.

Comparația cu județele X și Y: filiere și învățământ profesional

Aradul are mai mulți candidați la BAC din filiera tehnologică decât județele X și Y, pentru că a orientat mai mulți elevi spre liceul tehnologic și mai puțini spre învățământul profesional. Aceasta explică însă doar o parte din diferența de promovabilitate; cea mai mare parte vine din rezultatele mai slabe pe fiecare filieră.

Comparația folosește rezultatele oficiale ale BAC 2026 și planurile de școlarizare pentru clasa a IX-a din 2022-2023, anul în care generația BAC 2026 a intrat la liceu. X și Y sunt două județe cu promovabilitate ridicată la BAC 2026; numele lor nu sunt publicate.

Unde au mers elevii după clasa a VIII-a

Planurile de şcolarizare aprobate pentru clasa a IX-a, 2022-2023, publicate de inspectoratele şcolare judeţene

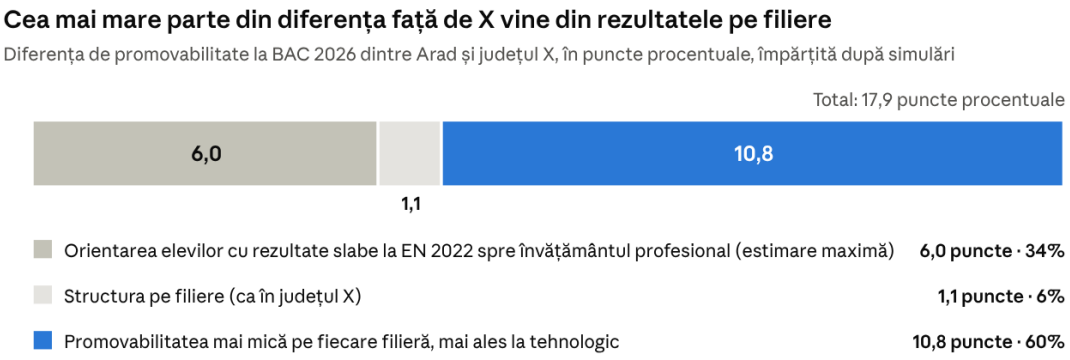
Aradul şi judeţul Y au aceeaşi pondere de clase teoretice şi vocaţionale, 47%. Diferenţa este în restul clasei a IX-a: în Arad, 35% dintre clase au fost de liceu tehnologic şi 18% de învăţământ profesional, iar în Y proporţia este inversă. Elevii din învăţământul profesional nu susţin BAC-ul la finalul ciclului, deci în Arad o parte mai mare a generaţiei ajunge la examen pe filiera cu cele mai slabe rezultate. Cu cele 8 clase de profesională din învăţământul particular, ponderea profesionalei în Arad ar fi 22%.

Promovabilitatea pe filiere, BAC 2026

Judeţ	Ponderea filierei tehnologice între candidaţi	Promovare totală	Filiera teoretică	Filiera tehnologică	Filiera vocaţională
Arad	36,6%	67,4%	81,0%	41,6%	79,7%
Judeţul X	26,8%	85,3%	92,7%	70,2%	81,7%
Judeţul Y	31,4%	83,2%	91,1%	65,5%	89,4%

Filiera tehnologică are peste tot cea mai mică promovabilitate, dar în Arad diferenţa este mult mai mare: 41,6%, faţă de 70,2% în X şi 65,5% în Y. Aradul are rezultate mai slabe şi la filiera teoretică: 81,0%, faţă de peste 91% în celelalte două judeţe. În această comparaţie, rata Aradului este 67,4%, calculată pe aceeaşi bază pentru toate cele trei judeţe; în restul materialului apare valoarea din raportarea oficială, 67,3%.

Cât din diferență explică fiecare factor

Rezultatele oficiale BAC 2026, sesiunea de vară, înainte de contestații; simulări ISJ Arad pe date anonimizate

- **Orientarea spre învățământul profesional: cel mult 6,0 puncte.** La BAC 2026, 411 candidați din Arad avuseseră la EN 2022 media cel mult 5 sau sub 5 la o probă. Dacă aceștia ar fi urmat învățământul profesional, promovabilitatea Aradului ar fi fost 73,4%. Ar fi fost nevoie de circa 16 clase de profesională în plus în 2022, adică 41 în loc de 25; ponderea profesionalei ar fi ajuns la aproximativ 29%, între X și Y.
- **Structura pe filiere: încă 1,1 puncte.** Cu structura pe filiere a județului X, rata ar urca la 74,5%. Luată separat, schimbarea structurii ar aduce 2,9 puncte, dar o parte din efect se suprapune cu primul scenariu.
- **Rezultatele pe fiecare filieră: 10,8 puncte.** Restul diferenței față de X vine din promovabilitatea mai mică a candidaților din Arad, la toate filierele și mai ales la cea tehnologică.

Efectul orientării este o estimare maximă. Și în X și Y există elevi cu rezultate slabe la EN care au mers la liceu și au dat BAC-ul, dar pentru aceste județe nu avem date individuale. În plus, un rezultat slab la EN nu înseamnă automat eșec: dintre cei 370 de candidați vizați care s-au prezentat la examen, 115 au promovat, iar la filiera teoretică au promovat 44% dintre ei.

Faza 2: notele din catalog și rezultatul la examen

La Evaluarea Națională, clasele obțin la examen, în medie, mai puțin decât media lor din catalog: cu 0,65 puncte la limba română și cu 0,88 la matematică. Diferența apare în fiecare dintre cei trei ani și e mai mare la matematică de fiecare dată. Doar 22% dintre clase la română și 14% la matematică au obținut la examen cel puțin media clasei.

Diferența examen − media clasei, EN 2023-2026	Limba română	Matematică
Tot județul	−0,65	−0,88
Municipiul Arad	−0,27	−0,41
Restul județului	−0,94	−1,25
Clase cu cel mult 10 elevi	−1,34	−1,47
Clase cu peste 20 de elevi	−0,39	−0,46

Diferența examen − media clasei, EN 2023-2026	Limba română	Matematică
Colegii naționale	−0,06	+0,10

Notele din catalog ordonează corect clasele: cele cu medii mari iau și la examen mai mult (corelație 0,66-0,69). Diferența ține mai ales de școală, nu de an: o școală cu diferență mare într-un an o are, de regulă, și în anul următor. În 36 de unități, diferența a depășit un punct în fiecare dintre cei trei ani.

La Bacalaureat, diferența pe ansamblul județului e mică: −0,40 la limba română, −0,03 la matematică și −0,06 la istorie. Media ascunde însă două situații opuse. În liceele din municipiu, examenul confirmă media clasei la română (−0,16) și o depășește la matematică (+0,39) și istorie (+0,50). În liceele din restul județului, examenul rămâne sub media clasei cu 0,77 până la 1 punct, la toate disciplinele.

Diferența a crescut de la un an la altul: de la −0,11 în 2023-2024 la −0,35 în 2025-2026, pe toate disciplinele cumulat. La limba română a ajuns la −0,56 în ultimul an.

Participarea la examen schimbă imaginea. În colegiile naționale, toți elevii din anul terminal s-au înscris la BAC; în liceele tehnologice, doar 57%, iar în clasele a XIII-a, 15%. Cum de obicei nu se prezintă elevii cu rezultatele cele mai slabe, diferența reală în aceste licee este probabil mai mare decât cea măsurată.

Ce urmează

Rezultatele pe fiecare unitate au fost discutate cu directorii. Pornind de la ele, ISJ Arad propune măsuri pe patru direcții.

Evaluare, analiză și oferta de școlarizare

1. **Notare calibrată după standardul examenului:** lucrări comune la nivel de cerc pedagogic, cu barem de tip EN sau BAC, corectate încrucișat de profesori din școli diferite.
2. **Simulările folosite ca reper:** fiecare școală compară, încă din modulul 2, media de la simulare cu media din catalog, clasă cu clasă.
3. **Sprijin țintit** pentru școlile din afara municipiului și pentru liceele tehnologice: pregătire suplimentară la limba română și matematică, începută din gimnaziu.
4. **Analiza ofertei pentru clasa a IX-a:** raportul dintre locurile de liceu tehnologic și cele de la filiera teoretică și vocațională, corelat cu rezultatele elevilor la EN și cu cererea de pe piața muncii.
5. **Participarea la BAC urmărită ca indicator separat,** alături de rata de promovare.
6. **Repetarea anuală a analizei,** cu aceeași metodologie, pentru a vedea dacă diferențele scad acolo unde s-a intervenit.

Inspecție, monitorizare și asistențe la ore

7. **Inspecții tematice pe evaluare și notare** în cele 36 de unități unde media la EN e cu peste un punct sub media din catalog în toți cei trei ani. Inspecția verifică notele din catalog față de lucrări și față de baremele de examen.
8. **Monitorizarea asistențelor la ore efectuate de directori,** pe baza unui plan anual, cu un număr minim de asistențe pe lună la clasele a VIII-a și a XII-a, la limba română și matematică. Concluziile se discută cu profesorul, nu doar se consemnează.
9. **Profesori metodiști repartizați pe școlile prioritare,** cu activități de inspecție la fața locului și online: școlile gimnaziale mici din mediul rural cu scăderi mari la EN și cele 7 licee

tehnologice cu promovabilitate sub 35%. Fiecare profesor metodist urmărește 3-5 unități pe tot parcursul anului, cu cel puțin două vizite pe modul.

10. **Asistențe încrucișate între profesori, la fața locului sau online:** un profesor dintr-o școală cu diferență mică între catalog și examen asistă la ore într-o școală cu diferență mare, și invers.
11. **Analiza simulărilor în consiliul profesoral,** clasă cu clasă, cu inspectorul de specialitate prezent la unitățile prioritare.
12. **Indicatorul „media clasei față de examen" în fișa de autoevaluare a unității** și în discuțiile de evaluare anuală a directorilor.
13. **Sistem de avertizare timpurie:** fiecare școală urmărește lunar absențele, notele sub 5 și rezultatele la simulări. Elevii în risc sunt semnalați încă din clasa a V-a, după modelul instrumentului din Programul național pentru reducerea abandonului școlar (PNRAS).

Elevi

14. **Discuție individuală la începutul claselor a VII-a, a VIII-a, a XI-a și a XII-a,** cu dirigintele sau cu consilierul școlar. Elevul își vede notele de la simulare față de cele din catalog și ce înseamnă ele pentru examen.
15. **Prezentarea concluziilor studiului la orele de dirigenție,** pe înțelesul elevilor: de exemplu, rezultatul de la EN anunță în mare parte rezultatul de la BAC, dar o treime dintre elevii cu rezultate slabe la EN promovează totuși.
16. **Plan de recuperare individual** pentru elevii cu note sub 5 la simulare și pentru elevii care au intrat la liceu cu media sub 5 la Evaluarea Națională, cu ore de pregătire în grupuri mici la limba română și matematică.
17. **Mentorat între elevi:** elevi din anii mari sau din colegiile naționale lucrează cu elevi din clasele a VIII-a și a XII-a care au nevoie de sprijin.
18. **Programe dedicate pentru clasele a XIII-a,** unde doar 15% dintre elevi se înscriu la BAC: consiliere pentru înscriere și pregătire la proba de matematică.

Părinți

19. **Ședințe cu părinții după fiecare simulare,** în care rezultatele copilului sunt comparate cu media din catalog, nu doar comunicate ca notă.
20. **Un material scurt pentru părinții elevilor din clasele a VII-a și a VIII-a** despre cum se face repartizarea la liceu și la învățământul profesional și ce înseamnă fiecare traseu pentru BAC și pentru o meserie.
21. **Întâlniri de orientare cu părinții din mediul rural,** cu reprezentanți ai liceelor tehnologice, ai școlilor profesionale și duale și ai angajatorilor, înainte de completarea opțiunilor pentru clasa a IX-a.
22. **Implicarea consiliilor reprezentative ale părinților** în urmărirea planului de măsuri al fiecărei școli.

Aplicarea măsurilor va fi monitorizată prin inspecții școlare.

Cum se citesc aceste date

- **Media clasei nu e o notă la examen.** Ea reflectă evaluarea de pe tot parcursul anului, nu doar ce se testează la examen, deci o diferență de câteva zecimi este normală.
- **Diferența dintre catalog și examen nu este o evaluare a profesorilor.** Ea depinde și de componența clasei și, la clasele mici, de câțiva elevi. Concluziile sunt solide la nivel de categorie de școli; la nivel de clasă trebuie citite cu prudență.
- **La BAC, media la examen se calculează doar pe elevii prezenți**, iar media clasei pe toți elevii. Unde participarea e mică, cele două nu sunt pe deplin comparabile.

- **Datele din faza a doua sunt raportate de școli** și au fost verificate și corectate împreună cu ele înainte de analiză: dublurile au fost eliminate, iar valorile greșite, corectate.
- **Protecția datelor.** Materialul public conține doar rezultate agregate. Nu sunt publicate date despre elevi sau profesori individuali; legătura EN-BAC s-a făcut pe date anonimizate.

Ponderile pe tipuri de clase din comparația cu X și Y provin din planurile de școlarizare aprobate, nu din numărul efectiv de elevi înscriși, și se referă la învățământul de stat, de zi. Comparația cu două județe este un prim pas. O comparație cu toate județele, după aceeași metodologie, ar necesita datele tuturor județelor, inclusiv rezultatele individuale de la EN, pe care ISJ Arad nu le deține.

Inspectoratul Școlar Județean Arad · noiembrie 2026